

UNDERLAG FÖR AVGRÄNSNINGSSAMRÅD AVSEENDE NY INDUSTRIDEPONI I ÅLVIKEN

Foto, vy från Ålviken



UNDERLAG FÖR AVGRÄNSNINGSSAMRÅD AVSEENDE NY INDUSTRIDEPONI I ÅLVIKEN

Billerud Sweden AB, Gruvöns bruk

Konsult

WSP

651 04 Karlstad

Besök: Lagergrens gata 8

Tel: +46 10-722 50 00

WSP Sverige AB

Org nr: 556057-4880

wsp.com

Kontaktpersoner

Billerud Sweden AB, Gruvöns bruk

Mikael Öster

mikael.oster@billerud.com

WSP Sverige AB

Mats Ganrot

0709-135 602

mats.ganrot@wsp.com

UPPDRAGSNAMN
Förstudie Älviken 3

UPPDRAGSNUMMER
10374605

FÖRFATTARE
Mats Ganrot

DATUM
2025-05-08

Granskad av
Lena-Karin Krona

Contents

1.	Inledning.....	5
2.	Administrativa uppgifter	5
3.	Bakgrund.....	6
4.	Sökt verksamhets omfattning och klassificering	7
5.	Lokalisering	8
5.1	Omgivning.....	8
5.2	Planer.....	8
5.2.1	Översiktsplan.....	8
5.2.2	Detaljplan	9
5.3	Alternativ lokalisering	9
6.	Verksamhetsbeskrivning.....	11
6.1	Anläggningsfas	11
6.2	Driftfas.....	12
6.2.1	Lakvattenhantering.....	12
6.2.2	Kemiska produkter och avfall	13
6.2.3	Transporter.....	13
6.2.4	Kontroll	13
6.3	Tidsplan	14
7.	Miljöns känslighet i områden som antas bli påverkade	14
7.1	Geologi.....	14
7.2	Riksintressen	14
7.3	Skyddade områden.....	15
7.4	Miljökvalitetsnormer	15
7.4.1	Luft	15
7.4.2	Vatten	15
7.4.3	Buller	16
7.5	Naturvärden och skyddade arter	16
7.6	Kulturmiljö	17
7.7	Övrigt	17
8.	Förutsedda miljöeffekter	18
8.1	Utsläpp till vatten.....	18
8.2	Utsläpp till luft.....	18
8.3	Buller	18

8.4 Lukt och deponigas.....	18
8.5 Nedskräpning.....	18
8.6 Klimatförändringar och yttre händelser.....	18
8.7 Risk och säkerhet	18
9. Förslag till avgränsning av MKB	19
10. Förslag till innehållsförteckning i MKB	19
11. Förslag till utredningar	19

1. Inledning

Billerud Sweden AB Gruvöns bruk, kallat bolaget fortsättningsvis planerar att anlägga en ny industrideponi i Älviken strax norr om bruket i Grums kommun, Värmlands län. Deponin kommer benämnas Älviken 3 och ligga i anslutning till två äldre motsvarande deponier, den avslutade Älviken 1-deponin och den ännu aktiva Älviken 2-deponin.

Den planerade verksamheten blir tillståndspliktig enligt 9 kap. miljöbalken. Den får verksamhetskod 90.300-i enligt 29 kap. 21 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Enligt 6 § miljöbedömningsförordning (2017:966) ska den inte alltid antas medföra betydande miljöpåverkan.

Samrådsförfarandet inför tillståndsansökan kan därmed inledas med ett undersökningssamråd.

Bolaget ser det dock som troligt att undersökningssamrådet skulle utmynna i att länsstyrelsen beslutar att planerad verksamhet ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Med stöd av 6 kap. 23 § p.1 miljöbalken väljer bolaget därför att genomföra ett avgränsningssamråd direkt.

Föreliggande handling utgör underlag för detta avgränsningssamråd som, enligt bestämmelserna i 6 kap. 30 § miljöbalken, ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt med övriga statliga myndigheter, kommuner och den allmänhet som kan antas beröras.

Bolaget önskar härmed synpunkter på samrådsunderlaget, på innehåll och utformning av den kommande tillståndsansökans miljökonsekvensbeskrivning samt på planerad verksamhets lokalisering, omfattning, utformning och effekter på miljön.

Eventuella samrådsyttrande lämnas via brev eller mejl till Mats Ganrot, WSP Sverige AB, Lagergrens gata 8, 652 04 Karlstad, alternativt till mats.ganrot@wsp.com. Yttrande önskas senast den 31/8 2025.

2. Administrativa uppgifter

Verksamhetsutövare:	Billerud Sweden AB, Gruvöns bruk
Organisationsnummer:	556876-2974
Adress:	Storjohanns väg 4, 664 33
Kontaktperson:	Mikael Öster, mikael.oster@billerud.com
Anläggningsnamn:	Älviken 3
Fastighetsbeteckning:	Bråne 2:4
Län och kommun:	Värmlands län, Grums kommun
Prövningsmyndighet:	Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Örebro län
Tillsynsmyndighet:	Länsstyrelsen i Värmlands län

3. Bakgrund

Billerud Sweden AB Gruvöns Bruk i Grums tre mil väster om Karlstad är ett integrerat massa- och pappersbruk där internt tillverkad sulfat- och NSSC-massa vidareförädlas till kartong, kraftpapper och halvkemisk fluting.

Massatillverkningen bygger på att nyttjade kokkemikalier kontinuerligt återvinns i en kemikaliecykel och att bark och utkokta vedämnen används för energigenerering. Både kemikalieåtervinningen och energigenereringen ger upphov till avfall som inte lämpar sig för intern eller extern återvinning och därför måste deponeras. Avfallen beskrivs i tabell 1. De uppstår vid alla sulfatmassabruk och inget av dem utgör farligt avfall.

Tabell 1. Avfallsfraktioner för deponering 2024.

Avfall	Ungefärlig mängd, ton/år	Ursprung och grov sammansättning	Avfallskod enligt avfallsförordningen 2020:614)
Grönlutslam	22 000*	En blandning av mesa och bioaskämnen från filtrering av grönlut genom filterkaka av mesa.	03 03 02
Mesa	2 000	Mesa består av kalciumkarbonat. Överskottsmesa är Reach-registrerat som en produkt och säljs normalt externt som jordförbättringsmedel men tillfälliga överskott, mesa från start och stopp på mesaugnen samt mesa från mesaugnens elektrofilter deponeras av hanterings- och säkerhetsmässiga skäl.	03 03 09
Kalkgrus	1 200	Övergrov kalk från mixeriets släckare. Kornen består av kalciumoxid, kalciumhydroxid och kalciumkarbonat som sakta omvandlas till kalciumkarbonat genom reaktion med luftens fukt och koldioxid. Kalkgruset tvättas inte på samma sätt som mesan och är inte lämpligt för jordförbättringsändamål.	03 03 09
Flygaska	1 100*	Bioaska från barkpannans elfilter.	10 01 03
Bottensand	3 700	Bottensand med visst askinnehåll som kontinuerligt blöds ut från barkpannans bubblande sandbädd.	10 01 01
Cisternbottensatser	400	Länsstyrelsen har lämnat bolaget dispens för att deponera cisternbottensatser trots att de innehåller	03 03 99

		organiskt material. Bottensatserna bildas i cisterner utan omrörare och måste deponeras i samband med inspektioner och underhåll. Bottensatserna består främst av sand, inkruster, såpämnen och fibrer.	
Smetrester		Fyllmedelsrester och smetrester från kvalitetsbyten på kartongmaskin 7.	03 03 10
Övrigt icke-farligt avfall		Oförutsett avfall efter anmälan till tillsynsmyndigheten.	03 03 99

* Bolaget blandar in flygaska i grönlutsslammet enligt avsnitt 6.2. Inblandningen sker före utvågning. Den egentliga mängden deponerat grönlutslam är med andra ord något lägre medan den egentliga mängden flygaska är motsvarande högre.

2024 deponerades cirka 25 000 ton avfall på Älviken 2 vilket var något lägre än normalt. Avfallet har en medeldensitet på 1,3 till 1,5 ton/m³. Älviken 3 kommer tillföras ungefär lika mycket avfall per år under förutsättning att brukets produktion inte ändras påtagligt eller bruket finner annan avsättning för någon avfallsfraktion. Exempelvis kan bottensand och mesa komma att utnyttjas vid kommande sluttäckning av Älviken 2.

4. Sökt verksamhets omfattning och klassificering

Bolaget avser att ansöka om en maximal årlig deponivolym om högst 40 000 ton icke-farligt avfall och en total deponivolym på mellan 500 000 och 600 000 ton. Den totala volymen kan komma att omformuleras till en sluthöjd och släntlutningar i den kommande ansökan. Deponin kommer bara ta emot avfall från Gruvöns Bruk och kommer ha följande klassificering enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251).

29 kap. Avfall

21 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.300-i gäller för att deponera icke-farligt avfall som inte är inert, om

- 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller*
- 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton.*

I-et i verksamhetskoden visar att Älviken 3 blir en IED-verksamhet. Det medför i normalfallet två krav i samband med en tillståndsansökan. Dels ska relevanta BAT-slutsatser användas som referens vid tillståndsprövningen, dels ska bolaget upprätta en statusrapport som redovisar föroreningsituationen i mark och grundvatten inom det område där verksamhet ska bedrivas. Vid nedläggning av verksamheten ska området sedan återställas till det skick det hade när statusrapporten upprättades.

Det är svårt att uppfylla IED-kraven för en deponi. Det finns inga relevanta BAT-slutsatser och de tekniska kraven för deponier återfinns i EU:s deponidirektiv. Vidare upphör inte deponier i samma mening som andra industriutsläppsverksamheter. Det går inte att återställa området på samma sätt.

Verksamheten kommer inte beröras av den så kallade Sevesolagstiftningen¹.

¹ Lag (1999:381), förordning (2015:236) och föreskrift (MSBFS 2015:8) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor.

5. Lokalisering

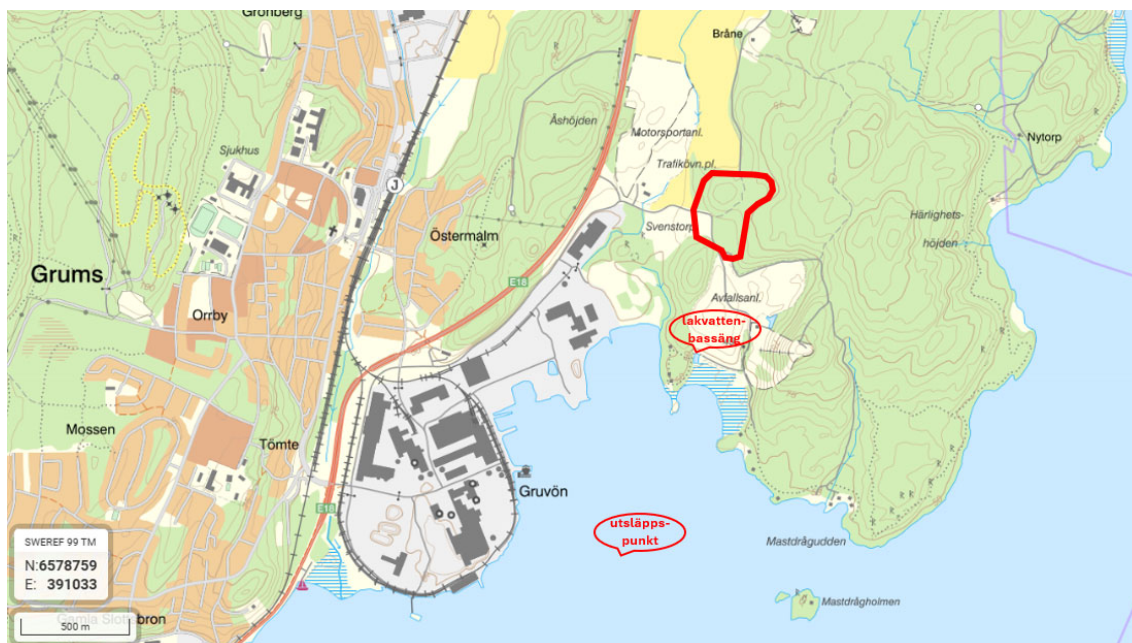
5.1 Omgivning

Bolaget planerar att anlägga den nya deponin strax norr om den äldre Älviken 1-deponins nordspets enligt figur 1. I väster och nordväst kommer deponin gränsa mot ängs- eller åkermark. I norr och öster finns åker och skogsmark som till en del avverkats eller gallrats.

Närmaste bostadshus är Bråne gård cirka 550 meter norrut. Gården ägs av bolaget och utnyttjas inte som bostad. Närmaste bebodda bostäder ligger i Östermalm cirka 900 meter västerut. Vidare finns ett antal arrendesommarstugor på bolagets mark i söder, sydost och i öster. Avståndet till den närmaste stugan är knappt 700 meter.

Det finns även flera verksamheter i områdets närhet. 350 meter västerut och i sydväst ligger StoraEnsos sågverk och CLT-fabrik. Drygt 100 meter i nordväst ligger en halkbana och bortom den en motorsportsanläggning. Knappt 1000 meter norrut börjar Nyängens industri- och handelsområde.

Knappt 400 meter i sydost ligger Grums Slalomklubbs anläggningar och backe.



Figur 1. Planerad verksamhets lokalisering samt placering av befintlig lakvattenbassäng och utsläppspunkt i Vänerviken Äsfjorden.

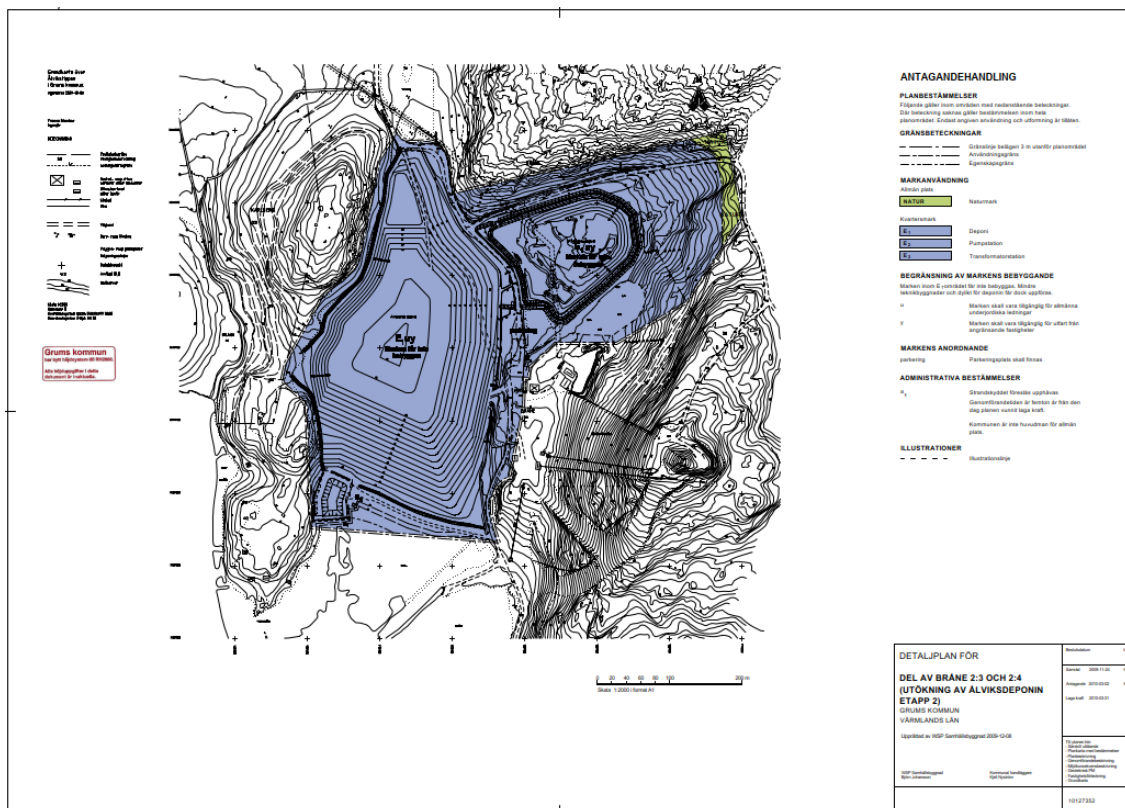
5.2 Planer

5.2.1 Översiktsplan

Grums kommuns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2010-06-17. Av planen framgår att befintligt deponiområde och delar av det tilltänkta området för Älviken 3 är avsatt för industriändamål. Östra delen av området eller området direkt öster om Älviken 3 är avsatt som närströvsområde. Ingen yta i närområdet är avsatt för boendeändamål.

5.2.2 Detaljplan

Planerad verksamhet strider inte mot någon detaljplan. Bolaget har dock förstått att kommunen önskar att området detaljplanläggs. Älviken 1 och 2 ligger på mark som redan är detaljplanlagd för deponiverksamhet, se figur 2.



Figur 2. Plankarta befintligt deponiområde.

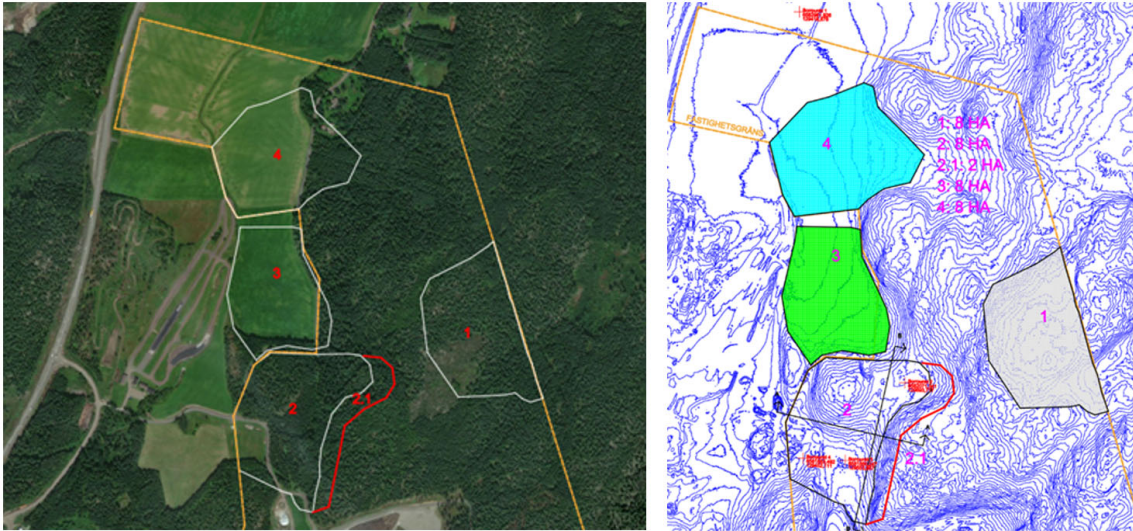
5.3 Alternativ lokalisering

Bolaget har övervägt alternativa lokaliseringar för den nya deponin och Älviken-Bråne-området bedöms vara mest lämpat. Bolaget äger mark där, transportavstånden är korta, det finns inga närboende och få andra motstående intressen. Fyra ytor benämnda 1, 2.1, 3 och 4 har övervägts, se figur 3a-b. 1, 3 och 4 är åtta hektar stora och beräknas rymma minst 300 000 ton avfall var.

Den valda ytan, yta 2.1, är tio hektar stor, stödjer sig mot en brant bergslänt i öster och rymmer minst 500 000 ton. Ytan ägs av bolaget, ligger i direkt anknäytning till befintliga deponier, påverkar landskapsbilden minst och ger samtidigt mest förmånlig massbalans med avseende på kross.

Yta 1 ägs också av bolaget men bedöms mindre lämplig på grund av att anläggningskostnaderna beräknats bli höga och den högt belägna lokaliseringen skulle ge insyn och en försämrad landskapsbild.

Yta 3 och 4 har fördelen att de huvudsakligen ligger på plan mark och att underliggande lera skulle kunna fungera som tillräcklig bottenfästning/geologisk barriär. Nackdelen är de stabilitetsproblem som också kan förutses och att området är mycket exponerat mot E18/45 väster och mot industri- och handelsområdet i Nyängen i norr. Bolaget äger marken inom yta 4 medan kommunen äger yta 3.



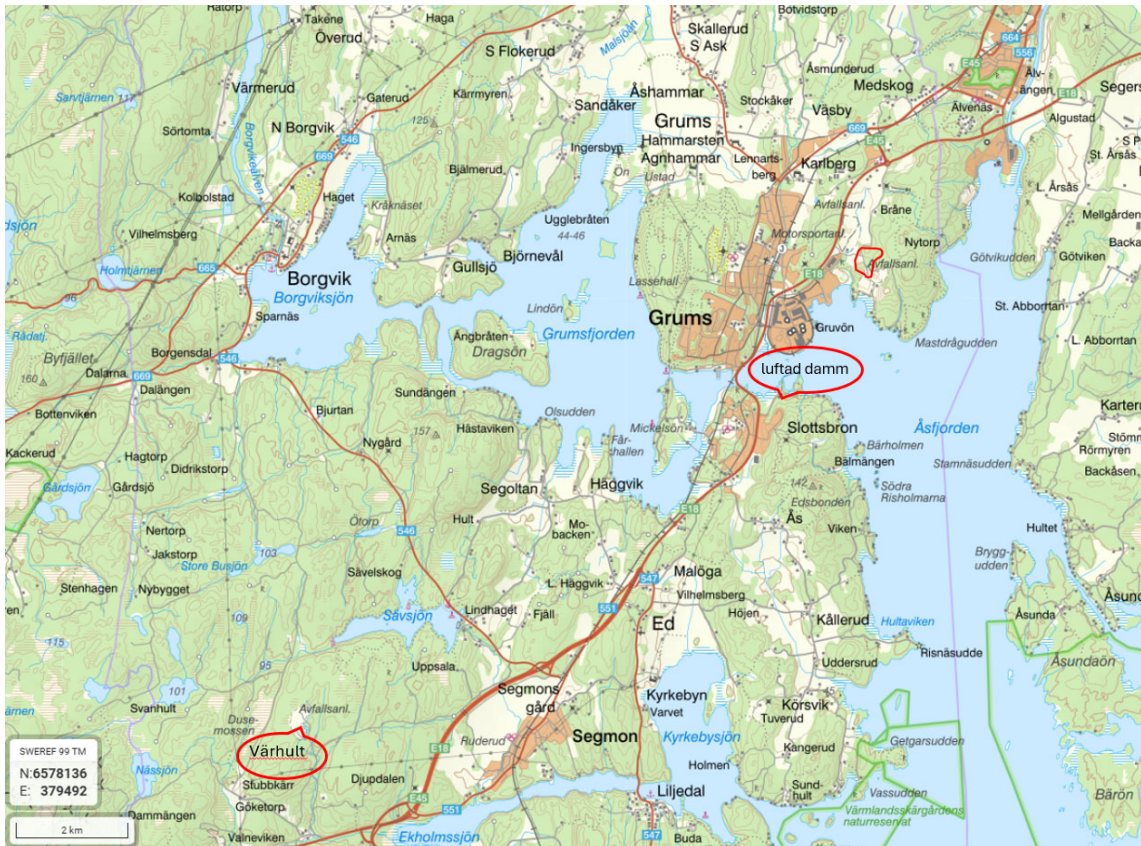
Figur 3a-b. Alternativa lokaliseringar i Älviken-Bråne-området.

Bolaget har också övervägt och avskrivit lokalisering på två andra platser i brukets närhet, se figur 4.

Området direkt söder om brukets gamla luftade damm på sydsidan av Slottsbrösundet har avskrivits på grund av förväntat motstånd från boende i närbelägna Dufvåsen, negativ påverkan på landskapsbilden från sjösidan och risk för att ett framtida extremt högvatten i Vänern tränger in i deponin.

Lokalisering på bolagets gamla, men ännu inte avslutade, barkdeponi i Värhult 11 kilometer sydväst om bruket faller på transportfrågor och svårigheter att ordna en tillräcklig rening av det lakvatten som uppstår.

Alternativa lokaliseringar ännu längre bort från bruket bedöms inte realistiska ur transport- och kostnadssynpunkt.

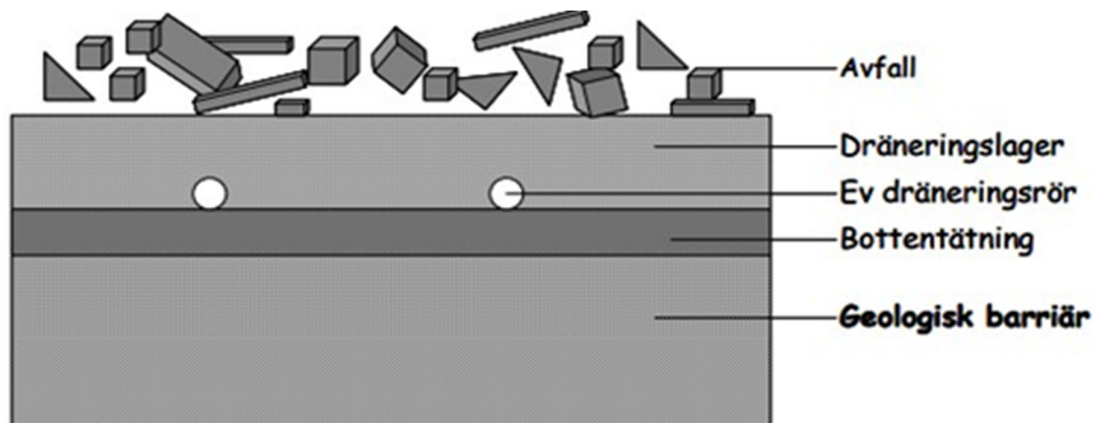


Figur 4. Övervägda lokaliseringsalternativ utanför Älviken-Bräne-området.

6. Verksamhetsbeskrivning

6.1 Anläggningsfas

Deponin kommer byggas upp på konventionellt sätt med geologisk barriär, bottentätning och ett dräneringslager av krossat berg, se figur 5. Lera för komplettering av geologisk barriär och bottentätning kan komma att brytas i området, exempelvis i område 4 enligt figur 3. Berg kommer brytas inom det nya deponiområdet.



Figur 5. Principiell uppbyggnad av deponin

Torrskorpelera och eventuellt bergöverskott kommer i största möjliga utsträckning återanvändas i entreprenaden, exempelvis för att återfylla området för den eventuella lertäkten.

Deponin kommer omgärdas av stängsel, ett yttre dagvattendike och ett inre lertätad lakvattendike.

Vägar kommer att anpassas så att Älviken 2, lakvattendammen, slalomklubben, arrendestugor och Bråne gård fortsatt blir tillgängliga för bolaget respektive allmänheten.

Eventuella djupare lerlager i områdets södra del/kant kan komma att stabiliseras med hjälp av kalkcementpelare.

Det är inte uteslutet att ovannämnda arbeten delas upp på två eller flera anläggningsetapper.

6.2 Driftfas

Deponeringen antas i huvudsak komma ske på följande sätt. En två till tre meter hög ramp och vändplats anläggs centralt på deponin. Avfallsdumprarna kör upp för rampen och backar sen ut till vändplatsens periferi för att tömma sitt avfall. När hela deponiytan fyllts ut anläggs en ny ramp och en ny vändplats ovanpå. Körramper och vändplatser byggs upp av avfallen i tabell 1 men förstärks med bergkross, krossad betong och tegel eller liknande.

Grönlutslam är svårdeponerat eftersom det inte bär dumprar eller hjullastare. Bolaget måste därför stabilisera slammet med flygaska från barkpannan. Historiskt har det skett genom att ett cirka 2 till 3 meter tjockt lager grönlutslam täckts med cirka en halvmeter flygaska. Det senaste decenniet har grönlutslam och flygaska dock blandats inne på industriområdet innan det transporterats ut till Älviken 2-deponin. Båda teknikerna kan bli aktuella på Älviken 3.

6.2.1 Lakvattenhantering

Den nya deponins lakvattenhantering kommer samordnas med lakvattenhanteringen för Älviken 1 och 2. Det lakvatten som bildas när regn och snö infiltrerar deponimassorna kommer att samlas upp i bottenfästade lakvattendiken som omgärdar deponin. Lakvattnet kommer sedan ledas till befintlig lakvattendamm i strandkanten i södra änden av Älviken 1-deponin. Från dammen pumpas lakvattnet över till brukets stora bioreningsanläggning och från den leds det renade vattnet ut i Åsfjorden via brukets stora avloppstub. Tuben är 750 meter lång och mynnar på 35 meters djup. Lakvattendammens och utsläppspunkten är markerade i figur 1 ovan.

Lakvatten från Älviken 3 kommer ha samma karaktär som lakvattnet från den befintliga Älviken 2-deponin. De väsentligaste egenskaperna sammanställs i tabell 2.

Tabell 2. Lakvattnets karaktär.

parameter	Medel eller spann, 2024
flöde m ³ /h	3,3
pH	12,6-13,2
TOC, mg/l	650
SÄ, mg/l	46
N _{tot} , mg/l	27*
P _{tot} , mg/l	14*

Pb, µg/l	8,3*
Cd, µg/l	0,3*
Cu, µg/l	54*
Cr, µg/l	40*
Hg, µg/l	2,9*
Ni, µg/l	310*
Zn, µg/l	460*
As, µg/l	110*
Ba, µg/l	56*
PFAS22, ng/l	90

* Avser samlat lakvatten från både Älviken 1 och 2

Lakvattnet står för en mycket liten del av belastningen på brukets bioreningsanläggning och det går därför inte att särredovisa någon reningsgrad över reningsanläggningen. Dock antas lakvattnets sulfider oxideras samtidigt som alkaliinnehållet neutraliseras av surt blekeriavlopp. Lösta tungmetaller i det alkaliska lakvattnet faller samtidigt ut på det cirkulerande bioslammets ytor när pH sänks. Bildat bioslam avskiljs och blandas in i den tjocklut som sedan bränns i sodapannan. Merparten av metallerna i lakvattnet hamnar därmed i grönlutslammet. Slutligen innebär reningen en mycket kraftig utspädning av lakvattnet. Lakvattenflödet från Älviken 3 beräknas bli 4 till 5 m³/h medan flödet över bioreningen är cirka 1800 m³/h.

Ytvatten från mark utanför deponin hindras från att nå lakvattendikena genom yttre dagvattendiken. Vattnet från dessa kommer ledas ut i Åsjorden genom nya och befintliga rör- och dikessystem.

6.2.2 Kemiska produkter och avfall

Planerad verksamhet ger inte upphov till något avfall och eventuell kemikaliehantering begränsas till enklare fordonsunderhåll.

6.2.3 Transporter

Transport av avfall till den nya deponin kommer ske på samma sätt som till Älviken 2 idag. Dumpers och containerflak från bruket kör längs Timmerleden mellan sågverket och E18/45 och svänger sedan österut vid halkbanans infart. Transporterna går normalt bara dagtid på vardagar men andra tider kan inte helt uteslutas. Antalet transporter per dag beräknas till 10 till 12.

6.2.4 Kontroll

Kontroll av verksamheten beräknas ske på ungefär samma sätt som på Älviken 2 idag.

Avfall hämtas från respektive ursprungskälla, vägs och registreras innan det transporteras till deponin. Egentlig mottagningskontroll ute på den periodvis obemannade deponin är därmed överflödig.

Lakvattenflöde och lakvatteninnehåll mäts manuellt i en lakvattenbrunn i anslutning till den nya deponin medan det samlade lakvattnet från alla tre Älvikendeponierna flödesmäts och provtas inne på bruket. Grundvatten provtas i ett eller ett par nya borrhål uppströms Älviken 3-deponin och i två befintliga borrhål nedströms Älviken 1-deponin.

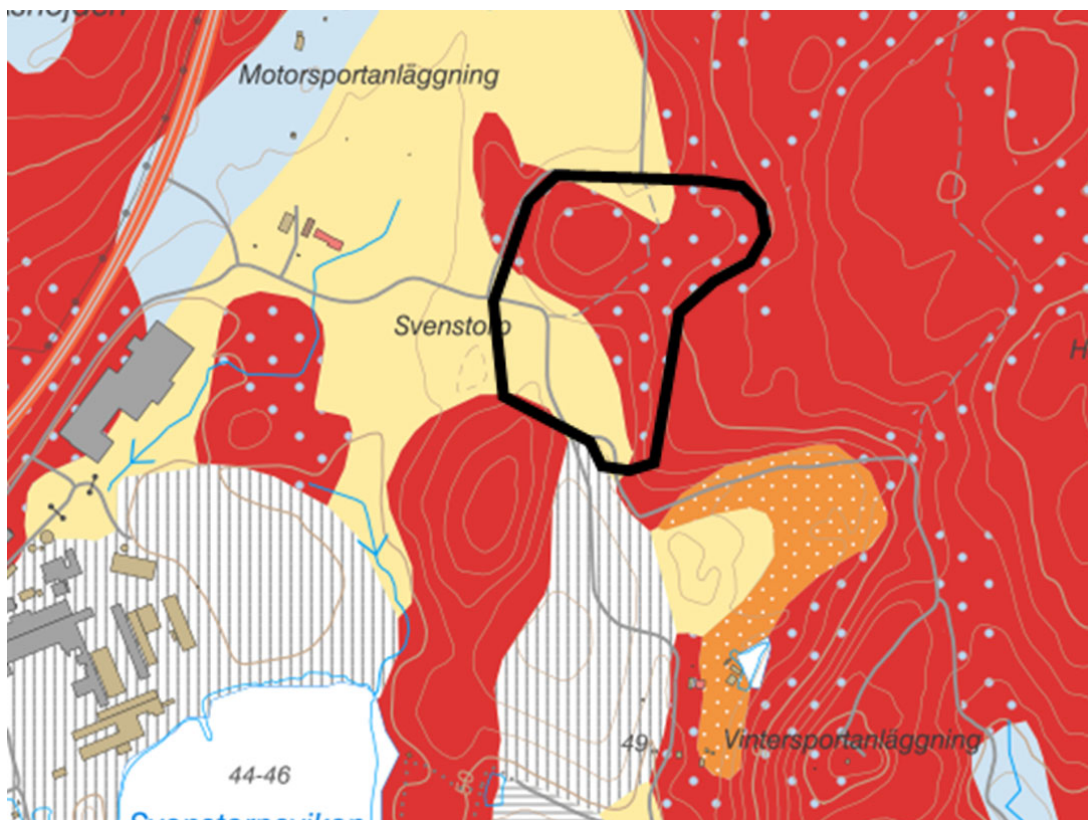
6.3 Tidsplan

Bolaget har för avsikt att samråda med länsstyrelsen, kommunen och övriga intressenter under kvartal II och III 2025. Ansökningshandlingar inklusive MKB tas sedan fram och lämnas in till Miljöprövningsdelegationen under kvartal III eller IV. Bolaget hoppas sedan på ett positivt beslut från Miljöprövningsdelegationen senast kvartal IV 2026 för att möjliggöra ett investeringsbeslut strax därefter. Upphandling, detaljprojektering och anläggningsarbeten beräknas ske under 2027-28 för att möjliggöra idrifttagande av anläggningen senast 2029.

7. Miljöns känslighet i områden som antas bli påverkade

7.1 Geologi

Berggrunden i området domineras av granodioritisk och granitisk gnejs. Jordarterna består av berg (rött i figur 6), morän (prickigt) eller lera-silt (gult). Lerans djup skattas till mellan 5 till 10 meter, SGU:s kartvisare 2025.



Figur 6. Jordarter i området, SGU:s kartvisare.

7.2 Riksintressen

Enligt Boverkets kartverktyg "Riksintressen" omfattas hela Vänern av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken.

Norra Vänerskärgrården är dessutom av riksintresse för naturvård enligt 6 § i samma kapitel.

Området längst in i Åsfjorden undantas dock.

450 meter respektive 1300 meter väster om det planerade deponiområdet området ligger E18/E45 och järnvägen mellan Kil och Öxnered. Båda är av riksintresse för kommunikationer enligt 8 § i

samma kapitel. Det samma segelleden in till Gruvöns bruk i söder. Värmland upp till Älvdalen är ett lågflygningsområde av riksintresse för totalförsvaret enligt 9 § i samma kapitel.

Planerad lokalisering ligger inom "Vänern med öar och strandområden" som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § miljöbalken. I området ska därmed turismens och friluftslivets intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

I mynningen på Åsfjorden, cirka 7 km från det tänkta deponiområdet, ligger Natura 2000 områden som är riksintressen enligt den 8 § i samma kapitel.

Sammanfattningsvis kommer planerad verksamhet inte påverka något av ovannämnda riksintressen utöver riksintresset för rörligt friluftsliv.

7.3 Skyddade områden

Enligt Naturvårdsverkets kartverktyg "Skyddad natur" skyddas det aktuella området inte av någon nationell skyddsform som nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde, djur- och växtskyddsområde, kulturresevat, vattenskyddsområde, landskapsbildsskyddsområde, skogligt eller övrigt biotopskyddsområde eller liknande.

Det närmaste vattenskyddsområdet Kattfjorden, som även täcker delar av Segerstadshalvön, ligger drygt 3 km österut.

Deponin kommer också ligga utanför strandskyddat område. Avståndet ner till Vänern är 500 meter och avståndet till den delvis kulverterade Åsbäcken i väster är 150 meter.

Hela Grums kommun omfattas av förbud mot markavvattning enligt 4a § förordning 1998:1388 om vattenverksamhet.

7.4 Miljökvalitetsnormer

7.4.1 Luft

I luftkvalitetsförordningen (2010:477) finns fastställda miljökvalitetsnormer för kvävedioxid och kväveoxid, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i luft. Normerna anger den halt av respektive ämne som maximalt får förekomma i utomhusluften.

Det är kommunens skyldighet att kontrollera att luftkvalitetsnormerna följs. Enligt en kartläggning av luftkvaliteten i Grums kommun år 2018 bedöms miljökvalitetsnormerna innehållas i hela kommunen. Planerad verksamhet på Älviken 3 kommer inte ändra detta.

7.4.2 Vatten

Lakvatten från deponin kommer som redan nämnts att ledas in till Gruvöns bruks industriområde, renas i brukets reningsanläggning och sedan släppas ut via brukets avloppstubb i Vänerviken Åsfjorden. Vatten från de dagvattendiken som omgärdar lakvattendikena och hindrar vatten från att rinna in i deponin kommer att ledas direkt ut i Åsfjorden.

Åsfjorden är en vattenförekomst vars ekologiska status bedöms vara otillfredsställande (VISS 2025). Utslagsgivande parameter är fisk eftersom fiskesamhällena i Vänern som helhet anses vara väsentligt annorlunda än vad de var under orörda förhållanden. En generell påverkan på fisk har också identifierats genom provfisken som tyder på måttlig status. Även makrofytter är klassificerade till måttlig status. Hydrologisk regim är bedömd till måttlig status på grund av att Vänern är reglerad.

Även den kemiska statusen är otillfredsställande och mätningar i fisk visar att gränsvärdena för dioxiner, kvicksilver och bromerad difenyleter överskrids. De två sistnämnda parametrarna överskrids i princip i alla svenska vattenförekomster.

Miljö kvalitetsnorm för Åsfjorden är god ekologisk status 2039 respektive god kemisk ytvattenstatus med undantag för kvicksilver och bromerad difenyleter till 2027.

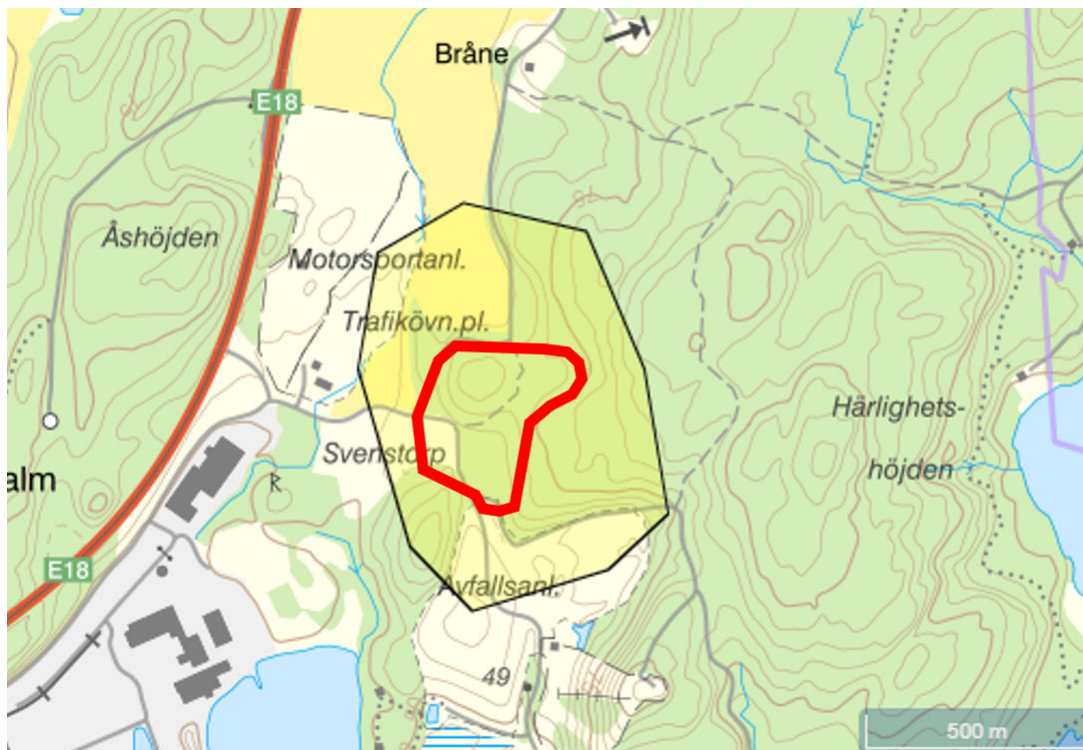
Renat utsläppsvatten från Älviken 3 bedöms inte påverka Åsfjordens statusklassning. Älviken 2-deponin kommer att avvecklas och sluttäckas när Älviken 3 tas i drift.

7.4.3 Buller

Miljö kvalitetsnormer för buller gäller omgivningsbuller från vägar, järnvägar, vissa hamnar, flygplatser samt industriell verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av industriutsläppsförordningen. Kommuner med mer än 100 000 invånare är skyldiga att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram för att omgivningsbuller inte ska medföra skadliga effekter på människors hälsa. Grums kommun omfattas inte av skyldigheten.

7.5 Naturvärden och skyddade arter

Vid en sökning i SLU-Artdatabanken, Artportalen² för perioden 2020-01-01 till 2025-04-28 fanns inga observationer av rödlistade arter rapporterade inom det planerade verksamhetsområdet eller i dess omedelbara närhet, se figur 7.



Figur 7. Planerat deponiområde och sökområde i Artportalen.

² SLU Artdatabanken är en avdelning vid Sveriges Lantbruksuniversitet som samlar in och bearbeta data om den biologiska mångfalden. Arternas överlevnadsförutsättningar bedöms och hotade arter listas i en Rödlista. Artportalen är ett internetbaserat rapportsystem för observationer och information kring svensk flora och fauna som utvecklats och förvaltas av SLU Artdatabanken.

7.6 Kulturmiljö

Det finns flera fornlämningar och möjliga fornlämningar i närheten av den planerade deponin men inga som berörs mer direkt av verksamheten, se figur 8.

I Svenstorp ca 120 meter från den västra kanten av det tilltänkta området finns lägenhetsbebyggelse i form av 60x60 m stor torplämning. Byggnaderna i fråga stod kvar åtminstone in på 1960-talet.

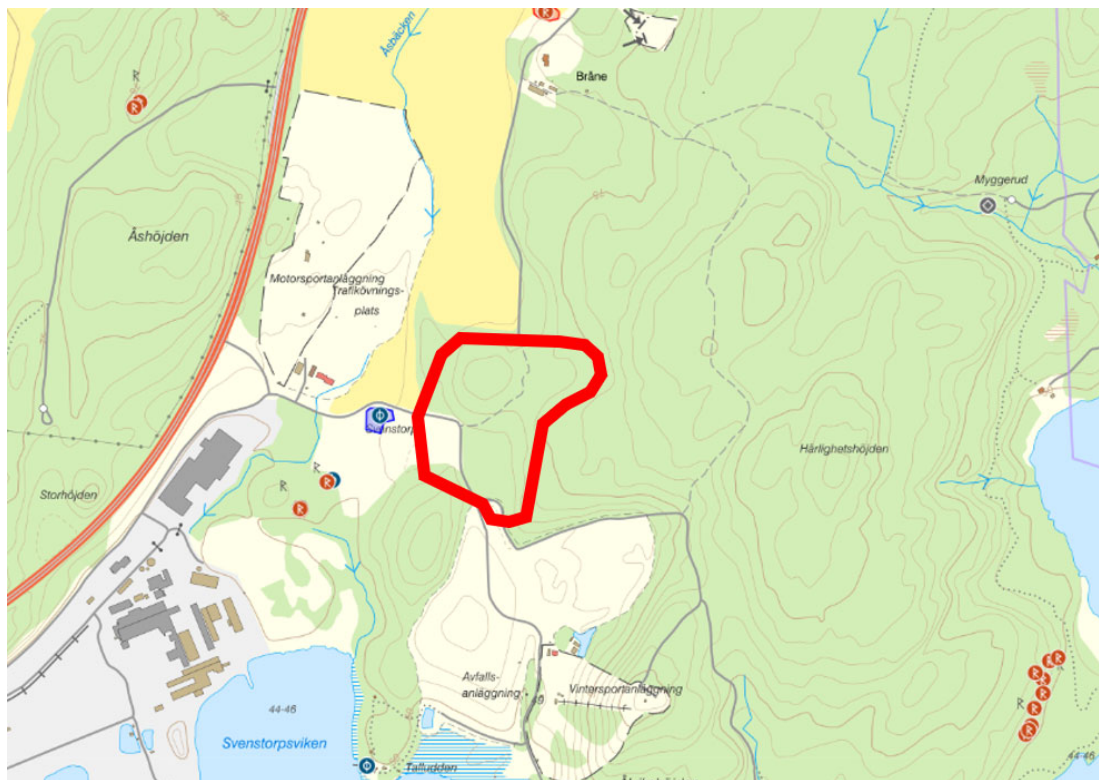
250 meter sydväst om området finns ett stort gravröse med en diameter på 35 meter samt rester av ett mindre röse.

Norr om Bråne gård cirka 700 meter norr om det tilltänkta området finns ett par boplatssområden. Vid en arkeologisk utredning år 2000 påträffades boplatslämningar i form av stolphål, härdar, en ugn, gropar och sotfläckar. Samtidigt gjordes fynd av flinta, keramik och brända ben.

Längs Vänerstranden över en kilometer öst och sydöst om anläggningen ligger ytterligare ett stort antal rösen.

600 meter söder om deponin ligger en stensättningsliknande lämning som möjligen är en rest av en nu helt förstörd fornlämning.

Ingen av ovannämnda lämningar kommer påverkas av den nya deponin.



Figur 8. Fornlämningar och möjliga fornlämningar i tänkt verksamhetsområdes närhet, Riksantikvarie-ämbetet karttjänst Fornsök 2025.

7.7 Övrigt

Mitt i det aktuella området finns en inofficiell djurkyrkogård av okänd omfattning och ålder. Bolaget har aldrig sanktionerat att privatpersoner begraver sina döda sällskapsdjur där.

8. Förutsedda miljöeffekter

8.1 Utsläpp till vatten

Planerad verksamhet innebär ett tillkommande utsläpp till vatten. Älviken 3 kommer ersätta Älviken 2 som sluttäcks. Älviken 3 kommer dock vara nästan dubbelt så stor som Älviken 2 och följaktligen generera ett större lakvattenflöde. Inledningsvis kommer dock endast en del av Älviken 3:s yta vara täckt med avfall så lakvattnet kommer samtidigt vara mindre skarpt.

8.2 Utsläpp till luft

Avfallstransporter till och från anläggningen och arbeten inom anläggningen kommer förbruka bränsle och emittera kolväten (HC/VOC), kväveoxider (NO_x) och koldioxid (CO₂) samt partiklar (PM), koloxid (CO) och svaveldioxid (SO₂). Utsläppen bidrar vidare till bildandet av marknära ozon. Samtliga bidrag blir dock mycket små och dessutom mindre än om avfallet transporterats till en deponi längre bort från bruket.

Elfilterstoft från mesaugnen är torrt och finkornigt och transporteras därför i en sluten container i stället för på dumper. När containern töms på deponin uppstår lokal och tillfällig damning.

8.3 Buller

Under anläggningsfasen kommer bland annat gräv- och sprängarbeten orsaka buller men det finns inga närliggande bostäder som kan bli störda. De närmsta ligger på västra sidan av E18/E45. Flertalet sommarstugor ligger också på betryggande avstånd och skärmas av mellanliggande höjder.

Under driftsfasen är verksamheten i det närmaste tyst även om dumpers och ljudlastare periodvis emitterar visst ljud. Riktvärdena i Naturvårdsverkets vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller kommer uppfyllas med stor marginal.

8.4 Lukt och deponigas

Deponerade massor och bildat lakvatten innehåller sulfider men erfarenhetsmässigt orsakar deponeringsverksamheten inte någon märkbar luktstörning ens inom själva deponiområdet.

Det kommer inte bildas någon deponigas vid Älviken 3. Det organiska innehållet i de deponerade massorna är mycket lågt och dessutom dämpar eller omöjliggör det höga pH-värdet i massorna alla biologiska processer.

8.5 Nedskräpning

Ingen nedskräpning eller obehörig deponering förutses på den inhägnade och låsta deponin.

8.6 Klimatförändringar och yttre händelser

Älviken 3 kommer ligga betryggande högt i förhållande till Vänerns högsta möjliga vattennivå. Deponimassorna är däremot känsliga för erosion i samband med skyfall och det har förekommit att deponimassor fluidiserats och nått lakvattendikena på både Älviken 1 och Älviken 2. Dikena har då snabbt rensats med grävmaskin.

På den sluttäckta Älviken 1-deponin finns inga problem med erosion.

8.7 Risk och säkerhet

Deponerat avfall och bildat lakvatten är alkaliskt och bedöms vara direkt skadligt vid ögonkontakt. Deponin, lakvattendiken och lakvattendamm kommer dock vara instängslade och försedda med lämpliga varningsskyltar. Kameraövervakning kan bli aktuell.

9. Förslag till avgränsning av MKB

MKB:n föreslås avgränsas till att endast omfatta deponins anläggande och drift samt transporter till och från deponin. Fokus förväntas ligga på följande områden:

- Utsläpp till luft och vatten
- Naturvärden
- Landskapsbild
- Transporter
- Risk och säkerhet

10. Förslag till innehållsförteckning i MKB

Den MKB som ska upprättas föreslås innehålla följande rubriker:

- Icke-teknisk sammanfattning
- Inledning
- Metod för MKB
- Den ansökta verksamheten
- Övergripande områdesbestämmelser
- Alternativ
- Underlag för bedömning
- Konsekvensbedömning
- Hållbar utveckling
- Samlad bedömning
- Referenser
- Redovisning av medlemmars sakkunskap

Utöver detta kommer MKB:n att innehålla en samrådsredogörelse som särskild bilaga.

11. Förslag till utredningar

- Statusrapport i form av tillägg till Gruvöns bruks statusrapport
- Geoteknisk utredning
- Naturvärdesinventering
- Häckfågelinventering
- Lakvattenkaraktärisering (på vatten från befintliga deponier)